نامه به سردبیر

یادگیری ترکیبی و کلاس معکوس راه‌کاری برای کارآفرینی سلامت

رضا سپهوند، سید علی حزنی*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ آبان 1397؛ 18(35): 322 تا 323

سردبیر محترم مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی

یادگیری ترکیبی از مفاهیم جدید در حوزه آموزش پزشکی است. پتانسیل بالای کارآفرینی در پرسنل نظام سلامت و فرصتهای رو به رشد در جامعه نیاز به آموزش صحیح دارد. به دلیل پیچیدگی آموزش در پزشکی و تراکم بالای واحدهای درسی عملی و کارآموزی، کلاس معکوس یکی از راه‌کارهایی است که می‌تواند باعث شکوفایی کارآفرینی سلامت گردد.

تغییرات سریع در نظام مراقبت‌های بهداشتی فرصت‌های خوبی برای کارآفرینان کارکنان نظام سلامت فراهم کرده است. کارآفرینان سلامت به عنوان صاحبان کسب و کاری شناخته می‌شوند که دارای خدمات مهم در زمینه‌هایی مانند: مراقبت مستقیم، آموزش و پژوهش، کار اجرایی و مشاوره هستند. صنعت سلامت پایدار و نیاز مردم به خدمات بهداشتی دائمی است. ترویج تفکر کارآفرینی در مراکز فعال بهداشتی، توسعه قابل توجهی داشته و نقش کارآفرینی در حوزه سلامت به معنی توسعه استفاده از ایده‌های جدید است. حوزه سلامت شامل تجهیزات بهداشتی، نرم افزار بهداشتی، سلامت الکترونیک، فن‌آوری‌های مدرن مانند نانو و بیوتکنولوژی، خدمات بهداشتی از جمله خدمات بیمارستان، بهداشت عمومی، بهداشت روان، مراقبت‌های بهداشتی، خدمات تشخیصی و آزمایشگاهی و غیره است. در همه این موارد، کارآفرینی می‌تواند یک نقش ارزشمند داشته باشد(1). اما برخی از کارآفرینان بهداشتی ادعا می‌کنند که آموزش دانشگاهی آنها بر مبنای شیوه‌های آموزش سنتی است و دانش کافی در مورد کارآفرینی ارائه نمی دهد. آموزش علوم پزشکی نیازمند تغییر بنیادی است تا استفاده از روش‌های جدید برای توسعه ظرفیت‌های تصمیم‌گیری بالینی با افزایش یادگیری دانشجویان، منجر به توسعه فارغ‌التحصیلان مستقل و متفکران خلاق شود. اساتید باید روش‌های جدید تدریس را جایگزین روش‌های آموزش سنتی برای درک عمیق‌تر کارآفرینی در دانشجویان (کارکنان آینده نظام سلامت) کنند(2). توسعه تفکر و رفتارهای کارآفرینی با استفاده از رویکردهای یادگیری تجربی و ادغام با آموزش الکترونیکی می‌تواند منجر به توسعه مهارت‌ها و ایجاد کارآفرینی در آموزش سیستم سلامت شود. در این میان یادگیری ترکیبی به عنوان یک مکانیزم جدید با تأکید براستفاده متنوع و گسترده از روش‌های یادگیری است. مهم‌ترین بخش یادگیری ترکیبی کلاس درس معکوس است. ایده این تکنولوژی این است که مراحل اصلی فرآیند آموزش و یادگیری مانند فعالیت‌های کلاس درس و تکالیف معکوس می‌شود، بدین معنی که دروس تئوری توسط دانشجویان به صورت جداگانه به کمک تماشای سخنرانی‌های ویدیویی ثبت شده توسط معلم یا دانلود از وب سایت‌های اینترنتی مورد بررسی قرار می‌گیرند، در حالی که فعالیت‌های کلاس درس به انجام وظایف عملی

* **نویسنده مسؤول:** سید علی حزنی، دانشجوی دکتری مدیریت رفتار سازمانی، دانشکده علوم اقتصاد و اداری، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران. aliob1395@gmail.com
دکتر رضا سپهوند (دانشیار)، گروه مدیریت، دانشکده علوم اقتصاد و اداری، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران. (aliob1395@gmail.com)
تاریخ دریافت مقاله: 97/3/6، تاریخ پذیرش: 97/3/12

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-10]

و بحث در مورد مسائل عمده و حل مشکل با استاد و سایر هم‌کلاسان به طور مفهومی اختصاص دارد(3).
شواهد و مطالعاتی فراوانی وجود دارد که برای حمایت از اثربخشی کلاس‌های معکوس برای آموزش بالینی در داروسازی، پزشکی، پرستاری و دیگر دانشجویان پزشکی بدان شده است. ارزش روش آموزش معکوس این است که یک کلاس غیرفعال را به کارگاه فعال تبدیل کند که در آن دانشجویان می‌توانند در مورد محتوای آموزشی نظرات خود را مورد ارزیابی قرار دهند، یادگیری خود را ارزیابی و با فعالیت‌های عملی و گروهی با دیگر دانشجویان ارتباط دهندکه این دیدگاه کارآفرینی افراد را افزایش می‌دهد. تمرین بالینی در یک محیط پویای سلامت نیازمند چیزی بیش از دانش صرف است است. پزشکان و سایر افراد درگیر در نظام سلامت همچنین باید مهارت‌های تفکر انتقادی ضروری مانند درک، استدلال و بررسی فرآیندهای جایگزین مرجع را یاد گیرند و در محیط عملی تجربه کنند و سپس در بعدی وسیع‌تر آنالیز و بهینه کنند(4). برای پرورش کارآفرینان، آموزش بالینی باید مبتنی بر حل مشکل باشد و تفکر انتقادی در میان دانشجویان را تقویت کند.
در کشور ما مدل کلاس درس معکوس، در آموزش بالینی به طور گسترده‌ای مورد استفاده قرار نگرفته است. محیط‌های درمانی یکی از محیط‌های پرتعامل هستند که شامل ارتباطات پرستاران، بیماران، پزشکان و دیگر عوامل حرفه‌ای می‌شود. تمام این تعاملات می‌تواند به یادگیری شود و نقش مهمی در ارتقا کارآفرینی بازی کند (5). بنابراین، به منظور ارتقای فرآیند آموزشی و ترویج روحیه کارآفرینی در حوزه آموزش پزشکی، مدیران آموزشی وزارت بهداشت باید برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزش ترکیبی را برنامه‌ریزی کنند. از سوی دیگر، اعضای هیأت‌علمی دانشجویان دکترای خود را تشویق کنند تا تحقیقات بیشتری در این زمینه انجام دهند . با برگزاری جشن کارآفرینی و اعطای پاداش مناسب، می‌توان به نهادینه کردن کارآفرینی و الگو سازی اقدام کرد.

منابع

1. Andrade Ade C, Dal Ben LW, Sanna MC. Entrepreneurship in Nursing: overview of companies in the State of São Paulo. Rev Bras Enferm. 2015; 68(1): 35-9.
2. Salminen L, Lindberg E, Gustafsson ML,Heinonen J, Leino-Kilpi H. Entrepreneurship Education in Health Care Education. Educ Res Int. 2014; 2014: 1-8.
3. Wu CW; Huarng KH. Global entrepreneurship and innovation in management. Journal of Business Research. 2015; 68(4): 743-747.
4. Tan S, Yue G, Fu U. Effectiveness of flipped classrooms in nursing education: Systematic review and meta-analysis. Chinese Nursing Research. 2017; 4(4): 192-200.
5. Wilson A, Whitaker N, Whitford D. Rising to the challenge of health care reform with entrepreneurial and intrapreneurial nursing initiatives. Online J Issues Nurs. 2012; 17(2): 5.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-10]